

A világtörténelem legnagyobb tengeri harca: a skageraki vagy jótlandi csata...

Hozzáadta: lakosm
2004. október 18. Hétfő 20:19

A nemzet haditengerészet a világhajóborát megelőzően teljes erővel korszakolt az angolokkal való márkázás nomet kápolitika elkerülhetetlennek tartott. A nemzet-angol viszony rosszabbodásának egyik oka éppen a nemzet flotta rohamos fejlesztésében gyökerezett. A nemzet azon volt, hogy az angol flottát belülthatás idén belül utasítsa. 1914-ben ettől még tájvol állt. Hajóegységekben mégis már annyira gyarapodott, hogy a világhajóboró kitűrésor nomet flotta az angolok ögynevezett Super-Dreadnought típusu, azaz 20.000 tonnáján felül, 12 darab legnagyobb ármóretű ágyúval felfegyverzett 22 csatahajóval 16 ilyen hajót tudott szembeállítani. Ez a típus az orosz-japán tengeri háború tapasztalatai alapján fejlődött ki. A nemzet az angol csatahajó kázzát csak az volt a kálánbság hogy az angol 30 éves feles, 35 éves 38 cm-es ágyukat, má-g a nemzet 28 éves 30 éves fől cm-es ágyukat alkalmazott éves angol csatahajó valamivel gyorsabb volt, má-g a nemzet hajójának a páncélja volt erősebb.

Ma tudjuk, hogy a nemzet flotta hajói szerkezet tekintetében felülmúlták az angol hajókat, sokkal nehezebben süllyedtek el, mint az utábbiak, nehéző ágyúknak hatása éves pontosága nagyobb volt az angolok nagyobb ármóretű nehéző ágyúinál éves hogy a nemzet flotta jobban manőverozott, harci szelleme pedig legalább is egy színvonalon állt angolával. 1914-ben ez még nem ment át a kázzatba. Akkor az angol flotta még mindenki előtt nemcsak számerejénél, hanem minőségénél fogva is a legyőzhetetlenség há-rében állt. Az angolok számbeli fölényét a nemzet császár, hogy a nemzet flottájának a döntő csata elkerülése parancsolja meg, noha kiválás nemzet tengely elsősorban a világhajóboró nemzet flotta megszervezése, Tirpitz tengernagy a flotta támadás alkalmazását javasolta. Egyébként az arány a kót flotta kázzát a nemzetekre 1914-ben volt a legkedvezőbb. Később romlott, mert az angol haditengerészet egyrészt az idegen államok részére angol hajógyárakban ápről főlben levő hajókat lefoglalta flottájba besorozta, másrészt Anglia az angol hajógyárak nagyobb teljesítőképességénél fogva hamarabb fejezte a maga korszakú hajójának ápről éves gyárthatott új hajókat. 1916-ban, mikor mégis döntő tengeri csatájra sor, a nagy angol csatahajók - 20.000 tonnáján felüliek - száma 28-ra emelkedett, má-g a nemzet vjtozatlan maradt. Az angol flotta admirális, Jellicoe is ávakodott a kockázattal. Nem kereste a csatát. Arra vjrt, hogy a nemzet flotta az angol vizeken megjelenjék, hogy aztán tőrejevel ásszeroppanthassa. Egyébként az volt a felfogása, hogy az angol flotta csak akkor bocsájtkozhatik a nemzetekkel csatába, ha a győzelem feltétlenül biztos, mert az angol tengeri vereség a szárazföldi haderő pusztulásait vonja maga után, minthogy utábbi az anyaországgal való ásszekáttetés elves kót flotta nagy csatahajójának ávatos magatartása folytán nagy tengeri átkázetre sokáig nem került sor. Annál áóknél nagyobb tevékenység folyt a kálzhajóboró terén. Ebben a nemzetek vezettek, ami egyébként természetes volt kereskedelmi forgalom a hajóboró kitűrésével egy csapásra megszűnt. A kereskedelmi hajók semleges kikötőbe menekültek éves vjrták a hajóboró vögöt. Anglia azonban a tengeri forgalom áóknél nem áóhetett meg. Gázássei t jrták a tengereket éves gy a tenger j vadászterületet nyújtott a nemzet cirkálás száma. E kálzhajóboró legfontosabb részleteit ismertetjük. TUDNUNK KELL, hogy a nemzet flotta igen sok gyors cirkálással rendelkezett. Ezek bizonyos része: 2 nagyobb éves 5 kisebb cirkálás, Spee tengernagy vezérlése alatt a hajóboró kitűrésé eltt a ká-nai viz Csingtauban állomásozott, egy cirkálás a kelet-afrikai partokon, egy pedig az észak-amerikai partvidéken tartózkodott. Mindezek a hadihajók a hadiállapot bekövetkezésékor már csak igen szerencsés kárrálmányek kázzát tórhettek volna vissza a hazai kikötőbe. Ezért már bóké idején parancsot kaptak arra, hogy esetleges hajóboró esetén az ellenségnek ögy ártsanak, ahogyan tudnak. Spee cirkálás flottája, mihelyt a hajóboró valószínűségéről hírt kapott, azonnal elhagyta Csingtaut, nehogy oda a japán-angol flotta beáírja. Csingtauban csak régi hajók éves kázzát a monarchia egy áreg cirkálása maradtak vissza, amely utábbi lassúságánál fogva Spee tengeri hadműveleteit csak káósléltethette volna. A nemzet cirkálás flotta a csendes-óceáni szigettengeren keresztül a Dél-Amerika csáócskának v irányt, hogy ezt megkerülje éves az Atlanti-óceánra ájrtson az angoloknak éves egyben a nemzet vizekre való hazatörés megkásórelje. Spee utázásben, a japán vizek elhagyása után, elbocsájtotta az Emden kis-cirkálást azzal a feladattal, hogy az Indiai óceánra menjen ájt éves ott kálzkodjék. Spee maga 6 hajóval szerencsésen elört a chilei partokra áó Coronelnál egy áójtáj állás kisebb angol hajórajt teljesen megsemmisített. Ezzel megrendítette az angol flotta legyőzhetetlenségébe vetett hitét. Spee aztán megkerülte Dél-Amerikát éves ájtátt az Atlanti-óceánra déli részen azonban utasította az elkerülhetetlen vögzet. Az angolok az óceáni forgalmukat már egyszerűen jelenítéssel megbónátás nemzet cirkálás flotta elfogására, illetve hazatörésének megakadályozására nagyarányú intézkedések - a nemzet hajók nem adták meg magukat - nehéző tázársággal elsüllyesztette. Csupán egyetlen kis cirkálás menekült el a chilei vizekre, ahol óhájny hánap múlva az áldázzát angolok zsákmánya lett. Az Emden hosszó heteken ájt tartotta izgalomban az Indiai-óceánt, ahol kalandos áójtai során az ellenségés hajók sorát süllyesztette el éves hihetetlen merész fellépésével teljesen megakasztotta a kereskedelmi forgalmat. Vögál azonban az óceánra a nemzet flotta személyzetének egy része - amely a harc alatt az egyik szigeten maradt vissza - ott egy kis hajót zsákmányolt éves csodálatos kalandok kázzát az arab partokra menekült, ahonnan gyalog tárrák földre vonult. Az Indiai-óceán nyugati felében mákádátt cirkálás (Kánnigsberg) rávid kálzkodás után az angolok eltt káónytelen volt Kelet-Nomet-Afrika fölyájának deltájába huzásdni, ahová az angol flotta beáírta éves aztán rendszeres ostrom alá vette. Hosszu vögözés után a nemzetek maguk süllyesztették el a roncsú látt hajót. Személyzete Lettow-Vorbeckhez csatlak éves vöggharcolta a gyarmati hajóboró. A harmadik cirkálás a Mexikói-áóbbáiben nagy eredménnyel gázódott, de aztán felderíthetetlen okból bekövetkezett robbanás elsüllyesztette. Kálánben is az említett nemzet cirkálás a hadászati pillanatában halálra-tóóteknek voltak tekintendők. Áóletket azonban igen drágán, a legiszteletremélt

hási vődekezős utáin adták el. Kivő-vtájik maguknak az ellensőg osztatlan elismerősöt is. Ezek a nőmet cirkájilászk szájrazfőldi haderák kőzdelmőnek annyiban segő-tettek, hogy az angol szájillőtmőnyok megőrkezősöt a gyarmat az anyaországba kősllettők. A tővoleső vizeken a kalászzkodájst a hadihajászk pusztutőisa utáin őjtvttők a tengeralattjőirősk ős a segődcirkájilászk: a hadi szolgájlatra alkalmas, felfegyverzett kereskedelmi hajászk. Ezek is nagy eredmőnyeket őrtek el. A tengeralattjőirősk mőskőddősöt mőir ismertettők. A segődcirkájilászk kőzölő kőilőnő Mőve vőjt híresső. A NőMET FLOTTA kisebb egysőgei szájmos hadivőllalkozőisba fogtak az angol tengerpartok ellen a La Manche csatornőban, hogy az angol kereskedelmi hajőst megbőnő-tsőjk. Ebben a munkőban sok sikerők volt. Emlőkezetes esemőny tőrtőnt a hőborő elejőn, mikor egy nőmet tengeralattjőirősk az egyik angol őbbőiben 3 torpedővőssel 3 angol pőncőlos cirkájilőst sőlyesztett el. A nőmeteket az első hadiővben csak egyetlen sőlyos baleset őrte. Egy angol cirkájilő-flotta behatolt a nőmet vizekre, itt megtőmadta az őrkőddő nőmet hajőkat ős ezek kőrom kis cirkájilőst elsőlyesztett. Egyőbkőnt ezekben a partmenti őtkőzetekben az angolok vesztek tőbbet. Vőgőő is az angolok kőnytelenek voltak Anglia partvidőkőnek vődelmőre a La Manche csatornőban ős azonkő-v. Anglia őszaki csőcske ős Norvőgia kőzölő hatalmas aknazőrat ős drőthőilőszőrat őteső-teni ős ezt őllandő nőmet tengeralattjőirősk mőgis megtalőjtőik a mődot arra, hogy ezeken a zőrvonalakon őjtőjjenek. Meg kell mőg emlő-tenőnk azokat a őgitőmadőisokat is, amelyeket nőmet őghajősk ős repőőilőgőpek angol vőrosok ős kő London ellen intőztek. Ezt megtőrisnak szőjntőjk az őrt, hogy Anglia nőmetorsőjgot a tengerő, illetve a semlegesektő előjrt. Ezeknek a őgitőmadőisoknak katonai jogosultsőjgő nem lehet elvitatni, cőlszerő-sőgőkhőz azonban kő fő. A Keleti-tengeren is tőbb tengeri őtkőzet zajlott le az orosz ős a nőmet flotta kisebb egysőgei kőzölő; ezek a nőmet főőnt tanuső-tottőik. Az egyik őtkőzetben azonban egyik kis cirkájilőjuk az orosz part kőzelőben elsőlyed. Orosz buvőrok ezen a hajőn megtalőjtőik a nőmet haditengerőszet titkos rejtjelkulcsőit, amelyet ődiő-sőrgőnyőknő szokott volt hasznőlni. Ez a rejtjelkulcs őtőin az angolok kezőbe kerőlt, akik ilyenformőn a nőmet sőrgőnyőknő tartalmőit megtudtőik ős ennek alapőin minden nőmet vőllalkoző ellen a kellő intőzkedőseket megtehetők. A nő ellenfelőknek errő a nagy előnyőrő csak a hőborő utőin őrtesőlte. A NőMET HADITENGERőSZET vezető-ső beőllt tőbb vőltőző sorőin 1916 elejőn Scheer tengernagy kerőlt a nőmet flotta őlőre. Neki sikerőlt a nagy csatahajősk tőtlensőgő, illetve kő-mőlősöt kővetelő felfogőst megtőrni. Felhatalmazőst kapott arra, hogy a csat kedvező kőlmőnyek fenforgőisa esetőn ne kerőlje el. Scheer őtőin tőbbszőr kifutott az egősz flottőval az angol vizekre abban a remőnyben, hogy ott az angol flotta nagyobb rőszeivel megőtkőzhetik. Nem volt ez őncő, hanem a nőmetorszőjgot annyira sujtő tengeri blokőd megtőrő-sőre valő tőrekvő. Scheernek a csata megvő-vőisőira irőny remőnye 1916 nyarőin tőlsőgosan is beteljesedett. Mőjus 31.-őn az egősz angol flottőval kerőlt szembe. Scheer nem hőjtőjt meg, hanem nekiment a tőlerőnek. Ebbő keletkezett a vilőgtőrtőnelemnek eddig legnagyobb tengeri harca: a skageraki vagy jőlandi csata. A nőmet flotta, az őlen Hipper tengernagy csatacirkájilő-hadőval (20.000 tonnőin felőli 5 darab nagy hadihajő, egyenkőnt 12 darab 28 cm-es őgyuval, de arőnylag gyenge pőncőlzattal), mőgőte mintegy mősfőőrai tővolsőgra Scheer a nagy csatahajőskkal a mondott napon az őrt futott ki az őszaki tengerre, hogy az angol tengerpartot bombőzza. Az angolok azonban a kihallgatott nőmet ődiő-sőrgőnyőknő idejőben őrtesőlte a terve vőllalkozősrő ős megakadőlyozőisőira a nőmet flotta elő vonultak. Elő ment Beatty tengernagy, 6 csatacirkájilőval, nőmetekőhez hasonlő, de egyőbkőnt 12 darab 30.5 cm-es őgyuval felfegyverzett hadihajőval. Szintőn nagyobb tővolsőgra kővette őt Jellicoe az egősz csatahajőshaddal. Az angolok nagy - kőtszeres - tőlerőben voltak. A nagy hajőhadak kőzdelmőnek sorsőit rendszerint nehőz tőzšorsőgők dőnti el. Ez őrt szokőis valamely hajőhad harc erejő azzal a ővedőkmennyisőggel - kilogrammokban - kifejezni, amelyet a hajőhad őgyui egyirőnyben, egyidejőleg kilőhetnek. Az őszaki-tengeren 1916 nyarőin egymőssal szembekerőlt kő flotta kőzölő az angol kerek 182.500, a nőmet 87.500 kg ővedőksőlyt kőpviselt. Termőszetesen a tengeri csatőban mőg mőis tőnyezők is szerepet jőjts őde tartoznak a tőbbek kőzölő az admirőlis kőpessőge, az őgyuk pontosőjga ős őgyorsasőjga, a ővedőkek őjt őreje, a hajősk gyorsasőjga, manővirozősi őgyessőge, pőncőlzatu ellenőilő ereje stb. Ezeknek az adatoknak ősszevetősőbő adődik a hajőhad őrtőke. A skageraki csata eredmőnye azt tanuső-totta, hogy a nőmet flotta a ővedőksőlyon kő-vőil az angolt minden mőis tőren felőlmulta. A csata elejőn - a kőső dőlutőjni őrőjokban - a kő felderő-tő szolgájlatra hivatott cirkájilőflotta őtkőzölő meg egymőssal. A nőmet flotta ővid őgyuharc utőin kő angol csatacirkájilőst elsőlyesztett. A nőmet őgyuk ővedőkei őtő-tőttők az angol pőncőltornyokat, tőzšők behatolt az angol őszerkamrőkba ős azokat felrobbantotta. A kő angol hajősrő senki sem menekőlhett meg. Hipper azon volt, hogy tagadhatatlan győzelmő Beatty flottőjőnak teljes megsemmiső-tősővel fejezze be, mikor megjelent a szintőren Jellicoe őriősi csatahajőshada, melynek őlosztőlya azonnal Beatty segő-tsőgőre sietett. Hipper kőnytelen volt az őldőzšst abbahagyni. Rővidesen Scheer is a csatőre őrt ős maga előtt talőjta az angol hajősk belőjthatatlan vonalőit. A dőntő kőzdelemre valő kifejlős sorőin Jellicoe hajőshada, Scheer megkerőilőse cőljőbő, a jőlandi pa felő vett irőny. Az volt Jellicoe terve, hogy mielőtt a dőntő harcot megkezdő, a nőmet flotta ős a jőlandi tengerpart kőzölő beőkelődik. De Scheer őszrevette az angol manőver cőljőit. Ennek meghiúső-tőisőira rővid idő alatt kőtszer nekiment a hosszú vonalban, nagy gyorsasőggal dőlnek haladő angol hajőshadnak. Ennek kőzepő akarta őjtőrni. Ez a tőrekvőse mindkőt őben meghiúsult. Vissza kellett fordulnia. Az angol őgyutőzben ezt a veszedelmea manővert azonban a nőmet flotta olyan őgyesen vőgezte, hogy csak egy kisebb hajőst veszett, mő-g az angol flotta hőrom nagy ős egy kisebb hajőval lett szegőnyebb. A mősdik őjtőrő sikertelensőge utőin teljesen besőttőtedett. A homőlyb Scheer őszaknak vett irőny, mő-g Jellicoe tovőbb dőlnek haladt. Ilyenformőn Scheer az angol csatavonal őszaki vőge felő őrt. De anőlkőil, hogy ellenfelőnek helyzetővel tisztőban lett volna, megkő-sőrelte - teljes sőttőtsőgben - a őjtőrtőst, dőlkeleti irőnyban. Ez most teljes eredmőnyel jőrt. Hajőshada legőzolta az angol vonal vőgőon haladő kőnyebb tengeri haderőket ős azoknak sőlyos vesztesőget okozott. Az itt kifejlőddő harcokban sőlyedő el az egyetlen nőmet csatahajő, - a legőregebbek kőzölő valő. Mőir a megtőrtőnt őjtőrtőst utőin kellett mőg a nőmeteknek eg sőlyosan sőrőlt csatacirkájilőjukat elsőlyesztetni, minthogy elvonszolni nem tudtőik. A hajnali őrőjokban a nőmet flotta a nőmet tengerpart előtt lerakott aknamező elő őrt, kősen arra, hogy az esetleg megjelenő angolokkal a csatő folytat

Ugyanekkor Jellicoe kőnytelen volt megállapítani, hogy a német flotta nincs a keresett dőli irányban, hanem az éj folyamán más irányban eltávozott. Mindenesetre ágyesen kitört a tervezett bekerítés elő. A csata eldöntetlenül végződött. A kálcsán veszteségek ásszehasonlítása (a tenger fenekére került 115.000 tonna angol és 61 tonna német hajó) mindenesetre a német harci főtáonyt bizonyítja. A német flotta a körülírt csatájában győztesen maradt. Mikor aztán a főrak is megjelentek a csatában, a német hajóhad a nagy angol tőlerő manővere kővetkezett kedvezőtlen hadászati helyzetbe került. De ebből nagy elszántsággal, főenyesen kivágták magukat. Az angol világot a csatáján nagy csalódás tártta el. Nem lehetett tagadni, hogy a sokkal gyengébb német flotta, szemben az angol "grand fleet"-tel, az angol világot bőségesen megverte, bémulatos módon megállta a helyét, nehöz veszteségeket okozott, áttárajta és megmenekült, holott minden angol abban a meggyőződésben állt, hogy a német flotta utolsó árja áttácsata elfogadását merészkedik megkísérteni. Ennek a csatának természetesen nagy irodalma van. A németek kőtségtelen jogosultsággal bőségesen a "skageraki" győzelemre. Az angolok a német győzelmet nem ismerik el, mert elögre is Jellicoe maradt a csatában, má-g Scheer onnan eltávozott, de maguk is megállapítják, hogy a "Jóland"-nál tártántek az angol haditengerészet tártánelmőnek kevésbé sikeres fejezetét jelentik. A nagy csata a hadászati helyzetet nem változtatta meg. Ásjobb nagy csata pedig a világháború végéig nem esett. Kálában is 1917 elején a német tengeri hadviselés állapota a tenger színe alján helyeződött. A tengeralattjárókra kellett volna a háború sorsát eldönteni. A világháború alkonyán, a fegyverszüneti tárgyalások hatása alatt, Scheer még azzal a tervvel foglalkozott, hogy az egész német flottával felkeresi - dőntő csata megvívására - az angol hajóhadat. Október 28-án tártta ki a flotta kifutását. Ezt azonban a német haditengerészet lázadásá megakályozta. Ismeretes, hogy a német flotta aztán a Scapa Flow angol hadikikötőben internált, ahol azonban flottaparancsnoka, nehogy a hajók esetleg az ellenség hajóhadát szaporítsák, a flotta elsőlyesztésőt rendelte el. Ez hiánytalanul megtörtént. A bőségesen találtam. A cikket a www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/ww1/julier/7_2.html címen találtam.